

Nr 186.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i personalförteckningen för domänverket; given Stockholms slott den 10 mars 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bifogade utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

G. E. Sträng.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås, att byråchefs- och byrådirektörstjänsterna å domänstyrelsens personalbyrå skola överföras å ordinarie stat. Tillika förordas, att fyra nya jägmästartjänster skola inrättas. Sistnämnda tjänster äro avsedda för fyra av domänstyrelsen tillskapade extra revir, vilka nu förvaltas av extra eller extra ordinarie tjänstemän i jägmästares löneställning och vilka anses böra förvandlas till permanenta revir.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om vissa ändringar i personalförteckningen för domänverket samt anför därvid.

Domänstyrelsens förslag.

I skrivelse den 3 januari 1950 har *domänstyrelsen* framlagt förslag till vissa personalförändringar vid domänverket. Förslaget innebär i huvudsak, att byråchefen, byrådirektören och biträdande ombudsmannen å personalbyrån samt två förste byråsekreterare å försäljningsbyrån och kameralbyrån skola överföras å ordinarie stat. Samtidigt förordas att sistnämnda tre tjänstemän skola erhålla tjänstebenenämningen jägmästare. Vidare föreslås att ytterligare fyra ordinarie jägmästartjänster, avsedda för lika många nya revir, skola inrättas.

Över förslaget ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket och statens lönenämnd. Vidare har Statsvetenskapliga institutets förbund inkommit med en den 27 februari 1950 dagtecknad skrift i ärendet.

Ur motiveringen till domänstyrelsens förslag må här återgivas följande.

Byråchefs- och byrådirektörstjänsterna å personalbyrån. Personalbyrån inrättades från och med den 1 juli 1946 och står under ledning av en byråchef i lönegrad Ce 33. Denne är tillika ombudsman för arbetarfrågor. Å byrån finnes därjämte bland annat en byrådirektör i lönegrad Ce 31 för den direkta handläggningen av personalärenden.

Domänstyrelsen framhåller, att man med hänsyn till arten av byråchefens tjänstgöring som styrelsens förhandlare i avtalsfrågor kunnat hysa tvekan, huruvida han även skulle kunna handha ledningen av byrån i vad angår personalfrågor på det sätt som uppgiften kräver. Erfarenheterna från de gångna tre åren ge emellertid enligt styrelsens mening vid handen att så kunnat ske. Byråchefen har visserligen icke kunnat personligen deltaga i handläggningen av vissa personalärenden, men detta har ej heller varit erforderligt. Dessa frågor ha nämligen varit av den art, att de lämpligen kun-

nat handläggas av byrådirektören i enlighet med riktlinjer, varom byråchefen och byrådirektören varit eniga. Alla personalfrågor av principiell betydelse eller särskild vikt ha självfallet handlagts i närvaro av byråchefen. Den fullständiga samordning, som på detta sätt vunnits mellan personal- och arbetarfrågor, är enligt styrelsen mycket fördelaktig, så mycket mer som de båda nämnda ärendesgrupperna under senare år i vissa avseenden bedömas efter likartade principer. Byrån har sålunda fungerat väl. Med hänsyn härtill anser styrelsen anledning saknas att längre uppskjuta överförandet av byråchefs- och byrådirektörstjänsterna till ordinarie stat.

Biträdande ombudsmannatjänsten å personalbyrån. Denna tjänst har alltsedan den inrättades år 1945 varit placerad i lönegrad Ce 29. Några särskilda kompetensföreskrifter rörande tjänsten äro icke meddelade. De med tjänsten förenade göromålen bestå främst i att biträda byråchefen å personalbyrån vid avtalsförhandlingar, att i betydande utsträckning på byråchefens uppdrag i stället för denne företräda domänstyrelsen vid lokala avtalsförhandlingar samt att självständigt handlägga frågor rörande förtjänststatistiken. Då stadigvarande behov av tjänsten måste anses föreligga, anser styrelsen, att denna liksom byråchefs- och byrådirektörstjänsterna bör överföras till ordinarie stat. Samtidigt härmed bör tjänstebemärkningen ändras till jägmästare. Med hänsyn till göromålen kräves nämligen av tjänsteinnehavaren högre skoglig utbildning och stor praktisk erfarenhet.

Förste byråsekreterartjänsten å försäljningsbyrån. Tjänsten placerades den 1 januari 1942, då byråns nuvarande arbetsuppgifter fastställdes, i lönegrad Ce 29. Enligt instruktionen för domänverket gäller, att ifrågavarande tjänsteman skall hava förvärvat insikter och erfarenhet i fråga om virkeshandel och industri. På särskild framställning av domänstyrelsen förordnade dock Kungl. Maj:t genom beslut den 13 augusti 1948, att vid då förestående återbesättande av tjänsten skulle gälla, att sökande till befattningen skulle hava avlagt examen från skogsinstitutets högre kurs eller skogshögskolans jägmästarkurs eller på annat sätt erhållit motsvarande utbildning samt äga god insikt i frågor angående mätning, värdering och försäljning av virke. Alltsedan tjänstens tillkomst har den innehaft av tjänstemän med jägmästarutbildning.

I tjänsteinnehavarens göromål ingår bland annat att sammanställa årliga försäljningsplaner för rotstående och avverkat virke, att upprätta förslag till försäljnings- och betalningsvillkor för rotstående virke och rundvirke, att förbereda skogsauktionerna samt att bereda försäljning av rotstående och avverkat virke. När försäljningschefen åtnjuter ledighet, inträder förste byråsekreteraren som dennes vikarie.

Domänstyrelsen framhåller nu att det under den tid, varunder tjänsten funnits, ådagalagts, att ett permanent behov av densamma föreligger. Vidare synes det nödvändigt, att kravet å jägmästarutbildning för tjänsteinnehava-

ren allt framgent vidhållas. På grund härav föreslår styrelsen, att ifrågavarande tjänst skall ordinariesättas och innehavaren erhålla tjänstebemyndningen jägmästare.

Förste byråsekreterartjänsten å kameralbyrå n. I gällande personalförteckning är ifrågavarande tjänst placerad i lönegrad Ca 27. Tjänsteinnehavaren förestår domänstyrelsens kansli. Beträffande förevarande med flera tjänster vid domänverket äro kompetensföreskrifter meddelade i 55 § 6 mom. instruktionen för domänverket (nr 262/1947). Dessa föreskrifter innebära, att vederbörande skall hava avlagt avgångsexamen från skogsinstitutets högre kurs eller skogshögskolans jägmästarkurs eller handelshögskola eller examen inför juridisk fakultet inom riket eller sådan examen inför filosofisk fakultet inom riket, varuti såsom huvudämne ingår något av ämnena nationalekonomi, statskunskap, statistik eller matematik.

Domänstyrelsen erinrar om att kameralbyrån med avseende å anställd personal är styrelsens största byrå. De göromål, som skola handläggas å denna byrå, äro också omfattande och till arten synnerligen skiftande. Med hänsyn härtill är byrån — vars arbete ökat väsentligt till följd av uppborädsreformen — uppdelad på ett flertal avdelningar. Personalen uppgår för närvarande till omkring 125 personer.

För att bereda byråchefen erforderlig tid för ledningen av de skilda avdelningarnas verksamhet har det, fortsätter styrelsen, blivit nödvändigt att till förste byråsekreteraren för mera självständig handläggning och i vissa fall med föredragningskyldighet överlämna vissa ärenden, som kräva tidsödande och omfattande utredningar. På grund härav och då redan denne tjänstemans arbetsuppgifter i övrigt måste anses närmast jämförliga med dem, som åligga jägmästarna å styrelsens skogsbyråer, har styrelsen från och med den 1 januari 1946 placerat honom i lönegrad Ce 29. Styrelsen anser det nödvändigt, att byråchefen å kameralbyrån allt framgent beredes möjlighet att till förste byråsekreteraren överlämna vissa ärenden för utredning och självständig föredragning.

Vidare framhåller domänstyrelsen, att en mycket betydande del av de ärenden, som förste byråsekreteraren har att handlägga, i ett eller annat avseende äger intimt samband med rent skogliga förvaltningsförhållanden. Detta gäller bland annat anslags- och budgetfrågor, vilka ärenden äro särskilt anvisade sekreteraren för mera självständig handläggning. Det är av största betydelse för utredningen och behandlingen av dessa ärenden att den tjänsteman, som handlägger dem, själv äger insikt i skogliga frågor samt har praktisk erfarenhet av skogsförvaltning inom domänverket. Domänstyrelsen anser det därför erforderligt att tjänsten, vilken alltsedan år 1937 innehafts av jägmästarutbildade tjänstemän, även framdeles besättes med person, som har sådan utbildning och som därjämte, i likhet med den nuvarande tjänsteinnehavaren, har erfarenhet av skoglig förvaltningstjänst vid domänverket. Styrelsen föreslår fördenskull att tjänsten skall uppföras å ordinarie stat i lönegrad Ca 29 och att innehavaren skall erhålla tjänstebemyndningen jäg-

mästare. Vid bifall härtill blir en befattning som förste byråsekreterare i lönegrad Ca 27 icke längre erforderlig.

De fyra nya jägmästartjänsterna. Domänstyrelsen erinrar om att en allmän översyn beträffande förvaltningsenheternas storlek och antal inom domänverkets skogsförvaltning företogs senast i samband med den revirreglering, som genomfördes från och med år 1935. Såsom allmänt omdöme om den revirindelning, som för närvarande tillämpas inom domänverket, uttalar styrelsen att densamma, sedan vissa ändringar och jämkningar företagits, tills vidare i stort sett synes tillgodose de krav, som böra ställas i fråga om förvaltningsområdenas storlek.

På grund av skilda förhållanden har emellertid en viss justering av indelningen i förvaltningsområden tid efter annan befunnits påkallad. I en del fall har styrelsen provisoriskt löst dylika frågor på så sätt, att vissa områden lagts under särskild förvaltning av en extra eller extra ordinarie tjänsteman i samma lönegrad och med enahanda befogenhet som jägmästare. Ett antal sådana extra revir inrättades under åren 1937—1944. Sålunda avskildes från Kalmar revir Hornsö extra revir från och med år 1937. Genom uppdelning av Jönköpings revir från och med år 1939 avskildes en del, som numera utgör Nässjö extra revir. Från Hunnebergs och Uddevalla revir avskildes Dalslands extra revir från och med år 1943 samt från Hälsinglands revir Hudiksvalls extra revir från och med år 1944. I samtliga dessa fyra fall har styrelsen funnit, att den provisoriska uppdelningen varit till gagn för reviren beträffande skogsskötseln och den ekonomiska förvaltningen samt att såväl de berörda jägmästarna som förvaltarna av de extra reviren väl utnyttjas. Styrelsen anser därför att nämnda fyra extra revir böra förvandlas till permanenta revir. I samband härmed böra vissa smärre jämkningar av de nuvarande revirgränserna vidtagas. Vidare böra förvaltarna av de fyra nya reviren överföras å ordinarie stat i jägmästares lönegrad. Härvid bör motsvarande antal tjänster såsom biträdande jägmästare i lönegrad Ca 25 utgå ur personalförteckningen.

Domänstyrelsen understryker, att de föreslagna personalförändringarna icke föranleda någon ökning av domänverkets kostnader, då de nya ordinarie tjänsterna ersätta extra ordinarie sådana i samma lönegrad. Tillika påpekas, att inrättandet av de fyra nya reviren icke medför behov av nya tjänstebostäder eller kontorslokaler.

Vidare framhåller domänstyrelsen, att vid den nu företagna översynen av revirindelningen en viss jämkning av tjänstgöringsområdena befunnits påkallad även i andra delar av landet. I samband därmed erfordras emellertid vissa nybyggnader, och regleringarna äro även förenade med andra kostnadsökningar. På grund härav och särskilt med hänsyn till läget på byggnadsmarknaden anser sig styrelsen icke för närvarande böra framlägga ytterligare förslag i ämnet. Styrelsen finner sig emellertid redan nu böra anmäla, att behov föreligger av ytterligare tre nya befattningar för jägmästare i övre Norrland samt av fem reservbefattningar, avsedda att tagas i anspråk

där ändringar av jägmästarnas arbetsuppgifter eller andra omständigheter så kräva. Så snart förutsättningar föreligga att genomföra dessa ändringar i revirindelningen, ämnar styrelsen framlägga förslag härom samtl om inrättande av berörda åtta jägmästarebefattningar.

Slutligen upplyser domänstyrelsen, att dess förslag tillställts vissa personalorganisationer, nämligen Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund, Domänverkets allmänna kontorspersonals förening, Statsjägmästarnas förening, Sveriges juristförbund samt Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund. Av dessa organisationer ha *de fyra sistnämnda* icke gjort några erinringar mot domänstyrelsens förslag. Däremot har *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund* framställt vissa invändningar mot förslaget. Ifrågavarande förbund har sålunda icke funnit skäl föreligga för att utbyta tjänsterna såsom förste byråsekreterare och såsom biträdande ombudsman mot jägmästartjänster. Till stöd för denna förbundets uppfattning har anförts, att kravet att innehavarna av dessa tjänster skola äga god kännedom om de rent skogligen förvaltningsförhållandena synes väl kunna tillgodoses även inom nuvarande kompetensvillkor. Ett fastställande av jägmästارutbildning som enda kompetensvillkor måste vidare medföra, att väl meriterade tjänstemän, som på annat sätt än genom jägmästارutbildning förskaffat sig motsvarande kunskaper om den skogligen förvaltningen, skulle utestängas från att i fri konkurrens söka dessa tjänster. Med hänsyn härtill har förbundet icke funnit det motiverat, att kompetensvillkoren skärpas på föreslaget sätt, och ej heller att tjänstetiteln jägmästare införes för rent kamerala tjänster.

I anledning av vad förbundet sålunda anført uttalar domänstyrelsen, att förbundets yttrande icke synes vara byggt på tillräcklig kännedom om de krav, som styrelsen ställer å de berörda tjänstemännen. Styrelsen har därför icke funnit skäl att göra någon ändring i sitt förslag.

Yttrandena.

Statskontoret har intet att erinra mot att de av domänstyrelsen föreslagna tjänsterna överföras å ordinarie stat. Däremot är statskontoret icke övertygat om lämpligheten av att begränsa urvalet av sökande till tjänsterna såsom förste byråsekreterare och biträdande ombudsman på sätt som ifrågasatts. Enligt ämbetsverket bör möjlighet alltjämt stå öppen för den, som på annat sätt än genom examen från skogsinstitutets högre kurs eller skogshögskolans jägmästarkurs styrkt sig äga för befattningen erforderlig utbildning, att i fri konkurrens med jägmästارutbildad personal kunna söka och erhålla sådan tjänst. Vad angår förste byråsekreteraren å kameralbyrån och särskilt biträdande ombudsmannen synas i tjänstegöromålen ingå åtskilliga arbetsuppgifter, för vilkas behöriga fullgörande den högre skogligen utbildningen icke är det i första hand väsentliga. I alla utpräglade fackbetonade verk förekomma administrativa arbetsuppgifter, som kunna eller

lämpligen böra omhänderhavas av tjänstemän utan fackutbildning inom verkets specialområde, även om dylik utbildning ur vissa synpunkter kan finnas så värdefull, att den bör givas utslagsgivande betydelse vid valet mellan i övrigt lika meriterade sökande. Då kompetensföreskrifterna med nuvarande utformning icke lägga hinder i vägen för domänstyrelsen att fritt pröva de omständigheter, som äro av beskaffenhet att böra tagas i betraktande vid tjänstetillsättningen, avstyrker statskontoret ändringsförslaget i denna del. Ämbetsverket kan därför icke heller förorda ändring av nuvarande tjänstebenämningar. I övrigt finner statskontoret förslaget icke giva anledning till särskilt uttalande.

Riksräkenskapsverket yttrar sig endast över kompetenskraven för förste byråsekreteraren å kameralbyrån och biträdande ombudsmannen. Beträffande förstnämnda tjänst uttalar ämbetsverket, att de med denna förenade göromålen synas vara av sådan art, att de kräva insikter icke blott på skogsförvaltningens område utan även på det ekonomiska och budgettekniska området. Vad angår biträdande ombudsmannen framhålles att de ärenden, som ankomma å denne, visserligen till stor del äro av sådan natur, att skogstekniska kunskaper äro av värde vid deras handläggning. Å andra sidan anser riksräkenskapsverket det vara av väsentlig betydelse, att jämväl de administrativa och avtalstekniska synpunkterna bliva väl tillgodosedda. Med hänsyn till det anförda anser ämbetsverket, att ifrågavarande tjänster icke uteslutande böra förbehållas personer med skoglig utbildning. I anslutning härtill förordas, att å tjänsterna skola tillämpas förut omförmälda, i 55 § 6 mom. instruktionen för domänverket angivna kompetenskrav.

Statens lönenämnd finner icke anledning till erinran mot att tjänsterna såsom byråchef och byrådirektör å personalbyrån överföras till ordinarie stat. Vad åter angår tjänsterna såsom förste byråsekreterare å försäljningsbyrån och kameralbyrån samt såsom biträdande ombudsman å personalbyrån anser lönenämnden skäl föreligga, att frågan om dessa tjänsters lönegradsplacering och benämning närmare prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Med hänsyn härtill ifrågasättes, huruvida icke tills vidare bör anstå med ordinariesättning av dessa tjänster. Slutligen anför nämnden att, enligt vad som under hand inhämtats från domänstyrelsen, de fyra föreslagna reviren äro avsedda att placeras i lönegrupp I. Under denna förutsättning har nämnden intet att erinra mot att de fyra tjänsterna såsom biträdande jägmästare i Ca 25, vilkas innehavare av domänstyrelsen hänförs till Ce 29, utbytas mot fyra jägmästarebefattningar i Ca 29.

Slutligen må nämnas, att *Statsvetenskapliga intresseförbundet* i sin förut omförmälda skrivelse anför i stort sett samma synpunkter, som framförts av *Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund*.

Departementschefen.

Såsom framgår av det föregående tillkommo de extra ordinarie byråchef- och byrådirektörstjänsterna å personalbyrån samtidigt med att denna byrå inrättades den 1 juli 1946. Byrån har sålunda fungerat i nära fyra år. Då numera närmare erfarenheter vunnits beträffande byråns verksamhet och stadigvarande behov av ifrågavarande båda tjänster otvivelaktigt torde föreliggande böra dessa, såsom domänstyrelsen anfört, överföras till ordinarie stat från och med den 1 juli 1950. Jag tillstyrker sålunda styrelsens förslag i denna del.

Vad domänstyrelsen anfört torde väl utvisa, att ett varaktigt behov förefinnes även av de båda tjänsterna såsom förste byråsekreterare å försäljningsbyrån och kameralbyrån samt av befattningen såsom biträdande ombudsman å personalbyrån. Såsom lönenämnden anfört torde det emellertid vara lämpligt, att frågan om dessa tjänsters lönegradsplacering och benämning närmare prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Vid sådant förhållande bör det för närvarande anstå med ordinariesättning av tjänsterna. Av samma skäl bör ej heller någon ändring nu vidtagas beträffande kompetenskraven för sökande till tjänsterna. De nuvarande tjänstebenämningarna böra sålunda tills vidare bibehållas oförändrade.

Vad härefter angår förslaget att överföra fyra av domänstyrelsen tillskapat extra revir till permanenta sådana, synes detsamma böra bifallas. Denna fråga torde jag senare få ånyo anmäla för Kungl. Maj:t. För förslagets genomförande erfordras emellertid att fyra nya jägmästartjänster upptagas i personalförteckningen för domänverket. Häremot synes icke vara något att erinra, i all synnerhet som motsvarande antal extra ordinarie eller extra tjänstemän i samma lönegrad redan finnes. Någon kostnadsökning uppstår sålunda icke och, enligt vad styrelsen framhållit, icke heller behov av nya tjänstebostäder eller kontorslokaler.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordnat bör personalförteckningen för domänverket från och med den 1 juli 1950 utökas med en byråchefstjänst i lönegrad Ca 33, en byrådirektörstjänst i lönegrad Ca 31 samt fyra jägmästartjänster i lönegrad Ca 29. Å andra sidan böra fyra biträdande jägmästartjänster i lönegrad Ca 25 utgå. Enligt vad jag inhämtat kunna vidare numera de å övergångsstat uppförda byråchef- och byråjägmästartjänsterna utgå ur förteckningen. Riksdagens bemyndigande torde böra inhämtas till att vidtaga nu angivna ändringar i personalförteckningen för domänverket.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för domänverket som angivits i det föregående.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Malte Olsson.
